تأثیر تقویم گریگوری در اختلاف نرم‌افزارهای مبدل تقویم

(9:57)

اینکه در «اسلاید» فرمودند که مقتضای حسابات دقیقه این است که بیستم نیسان بوده، دیروز هم سؤالاتی مطرح کردم. نمیدانم فرصت کردید مراجعه کنید و پی آن را بگیرید یا نه. فقط راهنمائی فرمودند به اینکه احتمال دارد آن چه که دیروز گفتم تقویم و نرم‌افزار رؤیت هلال به آن صورت جواب میدهد، مربوط میشود به همان سالی که آن کشیش –گریگوری- تاریخ میلادی جدید را تنظیم کرد. یعنی بخاطر کار او باشد که ده روز را انداخت. درست هم هست. نکته درستی را تذکر دادند.

الآن هم برخی از مبدل ها فقط تاریخ میلادی را میگوید، اما اگر دقیق و پیشرفته‌تر باشد، میگوید تاریخ میلادی گریگوری یا ژولینی. اگر طبق ژولینی جلو بروید روز هفته درست میشود. ولو در خیلی از این نرم‌افزارها روزش را طبق تقویم امروزی میآورد. آن هم اصلش این است که در سال سیصد و بیست و پنج میلادی –یعنی بیش از سیصد سال قبل از قرن اول اسلام؛قضایایی که اول اسلام بوده؛ غدیر و ...- در بیستویکم مارس اعتدال بهاری بوده است. اعتدال بهاری یک چیز ثابتی است؛ محل تقاطع معدل النهار با منطقة البروج در آسمان است. خورشید هم سالیانه دارد در منطقة البروج سیر میکند و دوازده برج را میرود. در اول فروردین مرکز خورشید از نقطه تقاطع منطقة البروج و معدل النهار عبور میکند. کما اینکه اول مهر ماه هم همینطور است. اعتدال خریفی است. این دو نقطه ثابت است. آن زمان در سال سیصد و بیست و پنج وقتی میخواستند تقویم را ترسیم کنند، بیستویکم مارس اول اعتدال بهاری بوده است. لذا گفته اند این بیستویکم اول سال شد. خورشید به اعتدال بهاری رسید، بیستویکم مارس هم هست، تقویم را تنظیم کردند. تقویم ژولینی. ولی به تعبیری که دارند سیصد و شصت و پنج روز و بیست و پنج صدم است. این جور حساب کرده‌اند. چون دقیق کسر آن را محاسبه نکرده بودند هر صد و بیست و هشت سال، یک روز عقب میافتادند. مثل ما که اگر کبیسه نگیریم هر چهار سال یک روز عقب میافتد. مثلاً هفت دوره کبیسه، یک هفته تقویم تفاوت میکند. چون کبیسه را حساب نکردیم. آنها هم چون تقویم ژولینی آن دقت بالا را نداشت، چند روز عقب میافتاد. الآن این تقویم گریگوری سه هزار و خرده ای سال طول میکشد تا یک روز عقب بیافتد. اما آن ژولینی در هر صد و بیست و هشت سال یک روز عقب میافتد. پس از سیصد و بیست و پنج میلادی که بیستویکم مارس خورشید به اعتدال بهاری رسیده بود، تا قرن اول اسلام که بیش از سیصد سال می شده...؛ یعنی در قرن اول اسلامی آن تقویم ژولینی واقعاً از اول اعتدال بهاری دو روز عقب تر بوده است. یعنی باید دو روز جلوتر حساب کنیم. الآن هم این نرم‌افزارها اگر جواب بدهد و دو روز جلو برود، فقط برچسب تقویم میلادی را جلو میآورد. آن هایی که دقیق نباشد هفته را هم به هم میزنند. اما اگر طبق ژولینی جلو بروید به هم نمیزنند. این نکته، نکته مهمی است. کسانی که میخواهند در تاریخ کار تحقیقی کنند و تاریخ وقایع را دقیق بدانند، چاره‌ای ندارند که به تقویم ژولینی مراجعه کنند؛ از قبل از

سال هزار و پانصد و هشتاد و دو. آن سال بود که در تقویم جدید، ده روزش را حذف کردند.

آن وقت لوازم جالبی هم دارد. من فقط در تقویم آقای محمد عوده نگاه کردم. این را می‌گویم، بقیه آن را اگر حوصله کردید نگاه کنید. مثلاً در سال نهصد و نود هجری –ده سال قبل از اینکه هزار هجری قمری بشود- ماه مبارک است. در نرم‌افزار محمد عوده نگاه کنید. ماه مبارک سی و نه روز است! یعنی وقتی تقویم را نگاه می‌کنید می‌گویید چطور می‌شود؟ هجدهم ابتدای ماه است و سی و نه روز بعد ماه شوال دیده شده است! اینکه ممکن نیست. اتفاقا ده روز اضافه کردن تقویم جدید می‌لادی نسبت به تقویم ژولینی قدیمی، در همین ماه مبارک سال نهصد و نود بوده است. و لذا در این نرم‌افزار شده سی و نه روز.

کتاب «التوفیقیات الالهامیة» کتاب خیلی لطیف و عجیبی است. نمی‌دانم ایشان چه کار کرده! به این دقت ماه‌ها را تطبیق داده است! نمی‌دانم دست آقای زرکلی هم بوده ای نه. چون در الاعلام خیلی سعی کرده اینها را تطبیق بدهد. آیا این دستش بوده ای نه. شاید در مقدمه الاعلام دارد که خودم حساب کردم. علی ای حال کتاب خیلی لطیفی است. ایشان در همین ماه مبارک به این صورت‌حساب نکرده است. به نظرم ماه شعبان ای شوال بود، کمی بعدش عددها به هم ریخته است. ولی احتمال دارد خود نویسنده «نوزده تا بیست و نه» را نوشته بوده که سی و نه روز می‌شود، ولی کسی که بعداً جدول با پایه کرده دیده نمی‌شود که سی و نه روز باشد، لذا نوزده او را بیست و نه کرده است. و الّا باید نوزده تا بیست و نه بشود. نه نوزده تا نوزده. از نوزده تا بیست و نه که سی و نه روز می‌شود.

بنابراین شما در قرن اول هجری هر محاسبه‌ای بکنید از حیث برچسب می‌لادی باید دو روز عقب ببرید؛ البته برای تقویم آن زمان. برای تقویم الآن دو روز جلوتر می‌آید چون اضافه‌ها را انداخته‌اند. برای ایام هفته اگر ژولینی را حساب کنید، دیگر مشکلی ندارد. اما اگر ایام هفته را طبق گریگوری جدید حساب کنید، هفته به هم می‌ریزد. اینها را توجه داشته باشید.

بازبینی #2
ایجاد شده 8 ژانویه 2026 15:16:10 توسط ... .
به روزرسانی شده 8 ژانویه 2026 15:33:45 توسط ... .